


МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
Кафедра музейно-туристичної діяльності

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ФІЛОСОФІЯ

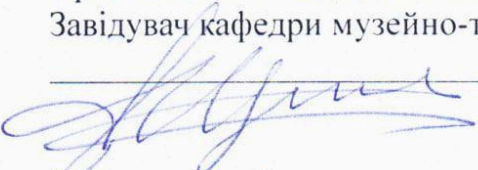
Галузь знань 02 Культура і мистецтво
Освітньо-професійна програма ОПП «Менеджмент культури»
спеціальність 028 Менеджмент соціокультурної діяльності
рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Силабус склала:
Доктор філософських наук, доцент
Лисенкова Владлена Віталіївна

Силабус затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 15 серпня 2024 р
Завідувач кафедри менеджменту культури
та соціальних технологій  Геннадій АФЕНЧЕНКО

Силабус затверджено на засіданні ради факультету культурології
та соціальних комунікацій
Протокол № 1 від 26.08.24

Голова ради факультету  Наталя КОРЖИК

Зміни до силабусу затверджені на засіданні кафедри
Протокол № 10 від 20 листопада 2024 р.
Завідувач кафедри музейно-туристичної діяльності
 Анатолій ЩЕРБАНЬ

Зміни до силабусу затверджені на засіданні ради факультету культурології
та соціальних комунікацій
Протокол № 6 від 21.11.24

Голова ради факультету  Наталя КОРЖИК

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

1.	Назва дисципліни	Філософія
2.	Викладач	Лисенкова Владлена Віталіївна
3.	Профіль викладача	lysenkova vladlena@xdak.ukr.education
4.	Контактний телефон та емейл	0974580937 070570@i.ua
5.	Інформація про консультації	Код курсу в Classroom: f4c2evk за розкладом, а також у зручний для здобувачів час за домовленістю з викладачем
6.	Логіка вивчення курсу	Пререквізити: У навчальній роботі студентів важливими засобами пізнання є теорія як форма осягнення сутності предмету пізнання, а також метод як спосіб, шлях досягнення цієї сутності. Саме ці основні засоби в узагальненому вигляді мають бути осмислені і слугувати настановами в оволодінні професійними знаннями майбутніми фахівцями. Постреквізити: Вивчення курсу «Філософія» є однією із передумов ефективної майбутньої дослідницької діяльності, надасть змогу певною мірою уникнути помилок у визначенні стратегій майбутньої професійної діяльності, алгоритмізації основних її етапів, верифікації отриманих результатів.

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

«Філософія» – навчальна дисципліна, яка в контексті розуміння філософії як всезагальної теорії суцього і всезагального методу його дослідження, поглиблює теоретико-методологічну підготовку майбутніх фахівців з означеної спеціальності. Окрім цього філософія як навчальна дисципліна покликана сприяти формуванню у студентів культури мислення, розширенню світогляду, здібностей до самоконтролю та самореалізації.

3. МЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Забезпечити глибоке засвоєння студентами специфіки філософського осягнення дійсності, володіння теоретичними і методологічними основами науково-дослідницької діяльності.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ

Загальні компетентності:	
ЗК 7.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Фахові компетентності	
ФК 1.	Здатність критично усвідомлювати взаємозв'язок між культурними, соціальними та економічними процесами.
ФК 2.	Здатність аналізувати економічні, екологічні, правові, політичні, соціологічні, технологічні аспекти формування ринку культури.
ФК 3.	Здатність визначити стратегічні пріоритети та аналізувати особливості місцевих, регіональних, національних та глобальних стратегій соціокультурного розвитку.

5. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання	ПРН 6. Класифікувати та знаходити інноваційні рішення для створення, реалізації і забезпечення соціокультурних потреб людини.
	ПРН 7. Здійснювати проєктувальну роботу.
	ПРН 12. Формулювати, аргументувати професійні завдання.
	ПРН 19. Володіти інструментами фінансово-економічного забезпечення соціокультурної діяльності.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

1.	Ознаки курсу	Обов'язкова компонента ОПП
2.	Формат курсу	Денна форма навчання, 4 семестр
3.	Обсяг курсу	Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90 Тижневих годин для денної форми навчання – 2 аудиторних – 30 самостійної роботи – 60
4.	Технічне і програмне забезпечення	Мультимедійне обладнання, Windows 10, Google Workspace for Education
5.	Форми, види навчальних занять та методи навчання	Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи Види: лекція, семінарське заняття Методи: в процесі роботи над теоретичним матеріалом курсу під час аудиторних занять застосовуються: <ul style="list-style-type: none"> ● пояснювально-ілюстративний метод – викладач пояснює основи історії та теорії розвитку філософського знання; ● репродуктивний метод – відтворення студентом

		<p>того, що пояснив та показав педагог (сприяє формуванню знань, умінь та навичок, формує основні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення);</p> <ul style="list-style-type: none"> ● метод проблемного викладу – педагог формулює проблему і пропонує спосіб її подолання за допомогою різних підходів і точок зору; ● частково-пошуковий – активний пошук рішення задач на основі загальноприйнятих методичних принципів; ● словесний метод – слово (розповідь, бесіда); ● наочні методи: джерелом знань є наочні приклади; ● ділова гра як метод активного навчання сприяє активізації мислення, підвищенню самостійності.
6.	Поточний контроль	Опитування, співбесіда, навчальний диспут
7.	Підсумковий контроль	Екзамен – письмова відповідь на питання тесту, усна відповідь на екзаменаційні питання з попередньою підготовкою
8.	Політика курсу	Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в

		<p>індивідуальному порядку на вимогу студента; у випадку не відпрацювання студентом усіх передбачених навчальним планом видів занять до екзамену він не допускається; пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані. Форму і час відпрацювання студент та викладач взаємопогоджують.</p> <p>Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантними, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування у ході семінарських занять, контрольних роботах, на екзамені.</p> <p>Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність, відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.</p>
--	--	--

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№№ п/п	Найменування розділів і тем	Кількість годин					
		У с ь о г о а у д .	Л е к ц і ї	С е м і н а р и	П р а к т и ч н і	Сам ост . роб ота	
Розділ І. Історія філософії як основа філософсько-методологічної культури							
1.	Філософія, її походження, проблематика та функції	4	2	2		-	2
2.	Філософія Стародавності	6	2	2		-	4
3.	Філософія Середньовіччя. Філософські ідеї в культурі Київської Русі	2				-	2

4.	Західноєвропейська філософія Відродження	4	2		2	-	2
5.	Філософсько-гуманістична думка українського Ренесансу	4			-	-	4
6.	Західноєвропейська філософія Нового часу та Просвітництва	2	-		-	-	2
7.	Києво-Могилянська академія і філософія Просвітництва	2			-	-	2
8.	Німецька класична філософія, її вплив на вітчизняну філософську думку	12	4	2	2	-	8
9.	Виникнення нових філософських вчень у XIX ст.	4			-	-	4
10.	Українська філософія XIX-XX ст. у контексті світової філософської думки	6	2	2		-	4
11.	Сучасна світова філософія. Діалог філософських доктрин.	4	2	2		-	2
Розділ II. Основні проблеми сучасної філософії							
12.	Онтологія як вчення про буття	4	2	2	-	-	2
13.	Матерія, її основні атрибути та рівні самоорганізації	2			-	-	2
14.	Матеріальні і духовні виміри буття людини. Свідомість і несвідоме.	4	2	2	-	-	2
15.	Суспільство, історія. Суб'єкт історичного процесу.	4	2	2	-	-	2
16.	Суспільне виробництво людського буття	4	2		2	-	2
17.	Людина як вольова істота. Свобода, вибір, цінності	4			-	-	4
18.	Діалектика як вчення про розвиток і спосіб філософствування	4	2	2	-	-	2
19.	Діалектика процесу пізнання. Гносеологічна функція філософії	4	2	2	-	-	2
20.	Філософія як методологія пізнання	2	-	-	-	-	2
21.	Філософія культури. Культура і цивілізація	4	2		-	2	2
22.	Філософія про місце людини у Космосі. Глобальні проблеми сучасності	4	2		2	-	2
Усього:		90	30	20	10	-	60

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

- відповідь на семінарському занятті – від 1 до 6 балів;
- есе/реферат – від 1 до 10 балів;
- перевірка конспектів лекцій – від 1 до 5 балів;

- усне опитування – від 1 до 5 балів.

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю – до 60 балів.

Підсумковий контроль (екзамен) – до 40 балів.

Схема нарахування балів, які отримують студенти

		Сума
Розділ 1	Розділ 2	
50	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою THEU	За шкалою ECTS	За національною шкалою
90 – 100	A (відмінно)	зараховано
82 – 89	B (дуже добре)	
74 – 81	C (добре)	
64 – 73	D (задовільно)	
60 – 63	E (достатньо)	
35 – 59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія української філософії	2
2.	Історія української філософії (продовження)	2
3.	Діалектика як вчення про розвиток та спосіб філософствування	2
4.	Суспільство як об'єкт філософського аналізу	2
5.	Філософські проблеми культури і цивілізації	2

10. ПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин
-------	------------	--------------

1.	Філософський світогляд	5
2.	Філософська думка від античності до XX ст.	15
3.	Тенденції розвитку сучасної філософії	5
4.	Властивості матерії	5
5.	Проблеми філософської антропології	5
6.	Свідоме та несвідоме в філософії	5
7.	Гносеологічна проблематика в філософії	5
8.	Діалектика як вчення про розвиток	5
9.	Проблематика соціального в філософській думці	5
10.	Сучасне суспільство в проблемному полі філософії культури і філософії цивілізації	5
Разом :		60

11. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Філософія як специфічний вид знання.
2. Предмет філософії.
3. Рівні філософського знання.
4. Основні функції філософії.
5. Філософія в сфері культури.
6. Людиномірна сутність філософії.
7. Філософія і світогляд.
8. Структура світогляду.
9. Специфіка філософського світогляду.
10. Історичні типи світогляду: міфологічний, релігійний, науковий та філософський.
11. Головні філософські школи стародавньої Індії.
12. Філософія у стародавньому Китаї.
13. Періодизація філософії стародавньої Греції та Риму.
14. Мілетська школа мислителів.
15. Анаксагор про проблему єдності сущого.
16. Етичний раціоналізм Сократа. Сократичні школи.
17. Атомістична концепція Левкіпа-Демокріта.
18. Філософські погляди Платона.
19. Філософія Аристотеля.
20. Специфіка еліністично-римської філософії.
21. Релігійний характер філософської думки Середньовіччя.
22. Філософські погляди А. Августина.
23. Середньовічна схоластика. Реалізм та номіналізм.
24. Філософія Ф. Аквінського.
25. Антропоцентризм епохи Ренесансу.
26. Пантеїзм і діалектика як специфічні риси натурфілософії Відродження.
27. Філософія Т. Мора, Т. Кампанели.
28. Західноєвропейська філософія Нового часу.
29. Філософія Ф. Бекона.
30. Філософські погляди Р. Декарта.

31. Філософія Просвітництва.
32. Енциклопедизм (XVIII ст.).
33. Філософські ідеї Вольтера.
34. Філософські погляди Ж.Ж.Руссо.
35. Загальна характеристика класичної німецької філософії.
36. І.Кант: два періоди творчості.
37. Філософська система Г.Гегеля.
38. Антропологічна філософія Л.Фейербаха.
39. Марксистська філософія. Основні ідеї матеріалістичного розуміння історії.
40. Марксистська концепція людини та свободи.
41. Критика раціоналістичної традиції класичної філософії. Виникнення ірраціоналізму.
42. Відношення до розуму і науки в філософії XX ст.
43. Характеристика школи "Філософія життя"(Ф.Ніцше, Г.Зіммель, О.Шпенглер).
44. Позитивізм і неопозитивізм.
45. Прагматизм – один з провідних філософських напрямків в Великобританії і США.
46. Екзистенційна філософія.
47. Феноменологія.
48. Проблеми значення, мови, розуміння в структуралізмі та герменевтиці.
49. Еволюція релігійної філософії у XX ст.
50. Філософський зміст фрейдизму.
51. Становлення філософської думки в Київській Русі.
52. Філософія в Києво-Могилянській академії.
53. Філософія Г.Сковороди.
54. Філософські погляди учасників Кирило-Мефодіївського товариства.
55. Філософія П.Куліша.
56. Філософські погляди П.Юркевича.
57. Філософська позиція М.Драгоманова.
58. Філософські роздуми Д.Чижевського.
59. Філософські погляди В.Вернадського.
60. Філософська категорія "буття". Форми буття.
61. Поняття матерії, його історичний генезис.
62. Рух, простір, час як філософські категорії.
63. Проблема свідомості у філософії.
64. Сутність самосвідомості.
65. Проблема несвідомого.
66. Пізнання як предмет філософського осмислення.
67. Сутність суб'єкту і об'єкту та їх взаємодія у пізнанні.
68. Чуттєве та раціональне пізнання, їх характеристика.
69. Вчення про істину.
70. Сутність сенсуалізму, раціоналізму та емпіризму.
71. Гносеологія і агностицизм.
72. Практика, її роль у пізнанні.
73. Наука як специфічна форма людської діяльності.

74. Структура наукового пізнання.
75. Методи наукового пізнання, їх класифікація.
76. Результати наукової діяльності.
77. Діалектика як вчення про універсальні зв'язки, зміни і розвиток.
78. Діалектика як спосіб філософствування.
79. Зміст діалектики: принципи, категорії, закони.
80. Філософські аспекти походження людини.
81. Проблеми людського буття (смерті і безсмертя, сенсу буття, свободи).
82. Соціокультурна обумовленість поняття "природа".
83. Суспільство як система.
84. Поняття "суспільне виробництво". Структурні елементи суспільного виробництва.
85. Духовне життя суспільства.
86. Суспільна свідомість. Основні форми суспільної свідомості.
87. Проблема цінностей у філософії.
88. Філософія про прогрес і регрес у суспільстві.
89. Цивілізація і культура.
90. Глобальні проблеми сучасності.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Буслинський В.А. Історія філософії. – Львів: Новий світ, 2007. – 220с.
2. Бичко А.К., Бичко І.В., Табачковський В. Історія філософії. – К: Либідь, 2001. – 408 с.
3. Вандишев В.М. Філософія: екскурс в історію вчень і понять. – К: Кондор, 2006. – 474 с.
4. Герасимчук А.А., Тимошенко З.І. Курс лекцій з філософії. – К: Вид-во Європейського університету, 2005. – 422 с.
5. Горський В.С., Кислюк К.В. Історія української філософії. – К: Либідь, 2004. – 488 с.
6. Губар О.М. Філософія: інтерактивний курс лекцій: навч. посібник. – К: Центр учбової літератури, 2007. – 416 с.
7. Григор'єв В.Й. Філософія: навчальний посібник. – К: ЦНЛ, 2004. – 248 с.
8. Зарудний Є.О. Філософія. – К: Кондор, 2007. – 202 с.
9. Кремень В.Г., Афанасенко В.С., Волович В.І. Історія філософії: підручник. – Харків: Прапор, 2003. – 768 с.
10. Кремень В.Г., Ільїн В.В. Філософія: мислителі, ідеї, концепції. – К: Книга, 2005. – 528 с.
11. Кремень В.Г., Ільїн В.В. Філософія: Логос, Софія, Розум: підручник. – К: Книга, 2006. – 432 с.
12. Табачковський В., Булатов М., Хамітов Н. Філософія: світ людини: курс лекцій. – К: Либідь, 2004. – 432 с.
13. Федів Ю.О., Мозгова Н.Г. Історія української філософії. – К: Україна, 2001. – 512 с.
14. Щерба С.П. Філософія: підручник. – К: Кондор, 2007. – 452 с.

Додаткова література

15. Губерський Л.В., Приятельчук А.О., Бойченко І.В. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення). – К: Знання, 2009. – 624 с.
16. Присухін С.І. Навчальний посібник. – Ч.1.: Історія світової та української філософії у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях. – К.: КНЕУ, 2006. – 208 с.
17. Присухін С.І. Навчальний посібник. – Ч.2.: Система філософії у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях. – К.: КНЕУ, 2006. – 168 с.
18. Тарасенко М.Ф., Русін М.Ю., Бичко А.К. Історія філософії України. Хрестоматія. – К: Либідь, 1993. – 560 с.
19. Філософія: хрестоматія / Автор-упорядник С.І. Присухін. – К.: КНЕУ, 2011. – 352 с.

Інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

Бібліотека Харківської державної академії культури

Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка

Інститут філософії ім. Г. Сковороди [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.filosof.com.ua>.

Найвидатніші філософи світу та України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html>.